

Voorstel regiораad

Auteur : Dennis Ellenbroek en Bert Rödel

Datum : 18 november 2009

Code : 2009/5

Reg.nr. : 09005724

Agendapunt: 6

Onderwerp : Ombuigingen Regio Twente

Samenvatting

De financieel-economische crisis stelt alle overheden voor een grote opgave. Het kabinet stelt ingrijpende bezuinigingsmaatregelen in het vooruitzicht. Het hierbij genoemde bedrag van € 35 miljard is nog steeds niet zeker. Het kabinet laat alleen de mogelijkheden hiervoor onderzoeken door twintig werkgroepen. Of alle opties die op tafel komen ook daadwerkelijk worden geëffectueerd, hangt af van de manier waarop de economie zich ontwikkelt.

Als gevolg van deze crisis zullen vele gemeenten de komende jaren ook te maken gaan krijgen met forse ombuigingsoperaties. De ontwikkeling van de financiën van de gemeenten wordt als zorgelijk ervaren. In het streven naar een sluitende begroting zijn veel gemeenten genoodzaakt het uitgavenpatroon scherp om te buigen en zal men proberen om de belasting/lastendruk voor de burger en het bedrijfsleven zo acceptabel mogelijk te houden.

Ten tijde van de procedure nieuw beleid ten behoeve van de begrotingscyclus 2010 hebben diverse bestuurlijke gremia kanttekeningen geplaatst bij het voorstel nieuw beleid 2010. Gehoord hebbende deze kritische kanttekeningen, hebben wij na ampele overwegingen dan ook in de regiораadsvergadering van 24 juni 2009 aangegeven het voorstel nieuw beleid 2010 met het pakket aan nieuwe voornemens voor 2010 (en volgende jaren) te "schrappen". Daarenboven hebben wij ons bereid verklaard actief bij te dragen aan de financiële opgave die voor de Twentse gemeenten is gegeven. In dat kader is een concreet voorstel om te komen tot lastenverlichting toegezegd.

Daarnaast is op grond van het rapport commissie Nijpels over stadsregionale samenwerking eveneens door ons besloten om de intergemeentelijke samenwerking in Twente te evalueren. De evaluatie richt zich onder andere op de inhoud en op het gebruik van de Wgr+ als instrumentarium. Daarnaast zal in het bijzonder gekeken moeten worden naar de financiële consequenties van de Wgr+ taken voor de gemeenten. Wat kost de WGR+ status de gemeenten maar ook wat levert de Wgr+ status de gemeenten in financiële- en inhoudelijke zin op. De financiële recapitulatie van inkomsten en uitgaven op pagina 6 schetst hier een beeld van. Tevens willen wij u een beeld schetsen van wat we allemaal doen in Twente met deze rijksmiddelen. Hiervoor verwijzen wij u naar bijlage 2.

Bij de ombuigingsoperatie van onze organisatie staat ons een kaasschaafmethode met een daaraan gekoppelde totale taakstelling op voorhand of een van te voren vastgesteld (ombuigings)percentage niet voor ogen. Dit temeer vanwege het feit dat in de laatste bezuinigingsronde 2005/2006 een veel te groot accent heeft gelegen op de speurtocht om 'ergens geld te vinden' en er geen ruimte is gevonden en genomen om het met de veertien gemeenten over het "ambitieniveau" (wat willen we samen bereiken in Twente) te hebben.

In het besef dat de gemeenten de komende jaren voor zware ombuigingsopgaven staan, willen wij wel alvast op dit moment laten zien, los van de in dit voorstel geschetste procesgang, dat ook onze organisatie zal "bewegen" in deze tijden van crisis. Wij stellen dan ook voor om vooruitlopend op de uitkomsten van de geschetste procesgang een incidentele taakstelling van € 350.000,- voor 2010 te realiseren (zie 4.4). Zodra vervolgens duidelijkheid is over de uitkomsten van het proces dat we met de gemeenten willen doorlopen, zal worden bekeken welke gevolgen het vaststellen van het "ambitieniveau" heeft voor het takenpakket van onze organisatie en de daarbij horende gemeentelijke bijdrage. Wij zijn van mening dat het nog nader vast te stellen ambitieniveau, ten opzichte van onze

huidige taken, en het besef dat de gemeenten in “zwaar weer” zitten, in ieder geval zal moeten laten zien dat per saldo de gemeentelijke bijdrage neerwaarts wordt bijgesteld.

Anderzijds kunnen we met elkaar ook besluiten om juist meer “doe-taken” gezamenlijk uit te voeren. Dit uiteraard vanuit een oogpunt van effectiviteit en efficiency en met de nadrukkelijke intentie om per saldo tot kostenbesparing te komen voor de deelnemende gemeenten. Wij zijn van mening dat op het terrein van de “doe-taken” nog veel valt te verdienen ofwel kostenbesparingen gerealiseerd kunnen worden voor alle gemeenten door verdere samenwerking aan te gaan. Naar verwachting zal zeker in deze tijden van financiële krimp de “sense of urgency” om ook op het terrein van samenwerking (financiële) successen te boeken groot zijn.

Enkele voorbeelden waaraan wij hierbij denken zijn: realisering “regionaal uitvoeringscentrum ICT Twente = RUIT” en daarbij horende standaardisering van software, bundeling van kennis met betrekking tot Europese aanbestedingsdeskundigheid, gezamenlijke inkoop van bijvoorbeeld brandweermaterieel, ICT-hardware en multi-functionals/kopieermachines, verdere uitbouw centraal gemeentelijk belastingkantoor, realisering centrale salarisadministratie en centralisatie van de leerplichtadministratie.

Mochten deze discussies tot daadwerkelijke nieuwe samenwerkingsvormen gaan komen in Twente door meer “doe-taken” samen op te pakken, dan zal nader bezien moeten worden hoe we met elkaar deze samenwerking vorm gaan geven. Pas dan wordt ook duidelijk hoe en wanneer de te realiseren efficiencyvoordelen bij de gemeenten terechtkomen in relatie tot de in deze notitie genoemde taakstellingen.

Los van verdere samenwerking met betrekking tot de “doe-taken” is in Netwerkstad verband reeds een proces in gang gezet met betrekking tot samenwerking bedrijfsvoering in de versnelling (zie 4.3.2.1 Shared Services). Wij willen op deze plaats alvast opmerken dat wij, mede als gevolg van de huidige crisis, van mening zijn dat ook niet Netwerkstadgemeenten moeten kunnen aanhaken bij de diverse haalbaarheidsstudies naar shared services die al lopen en nog eventueel opgestart gaan worden.

Zoals gezegd alvorens te kunnen praten over echte ombuigingen bij onze organisatie willen we allereerst graag antwoord hebben op de vraag: welke ambities hebben de Twentse gemeenten nu eigenlijk precies met elkaar op de diverse beleidsterreinen die Regio Twente voor en samen met hen uitoefent? Dit ambitieniveau zal worden besproken en vastgesteld moeten worden in een bestuursagenda 2010 – 2014 met een doorkijk naar 2018. Niet de zittende bestuurders in Twente maar de bestuurders die na de gemeenteraadsverkiezingen in de colleges van burgemeester en wethouders, gemeenteraden cq regionaal zitten, zullen deze discussie met elkaar moeten gaan voeren. Voor dit proces zal onzerzijds een separaat voorstel worden opgesteld. Als dagelijks bestuur vervullen wij in ieder geval een voorbereidende rol om te komen tot een helder ambitieniveau en een daarbij horende bestuursagenda 2010 – 2014.

Na vaststelling van deze bestuursagenda kunnen we met elkaar pas goed beoordelen welke producten / taken daar bij horen (takenschouw) en tegen welke kwaliteit en met welke inzet van middelen gaat onze organisatie die voor de belangrijkste “stakeholders” (lees: gemeenten) uitvoeren. Als uitvloeisel van deze discussie zal er dus ook meer duidelijkheid komen over de eventuele structurele aanvullende taakstelling.

De aangegeven volgorde vinden wij de meest logische. Daarnaast of parallel aan deze discussie kijken we naar de in dit voorstel genoemde mogelijkheden om te komen tot lastenverlichting, zoals aangegeven in het hierna gepresenteerde figuur.

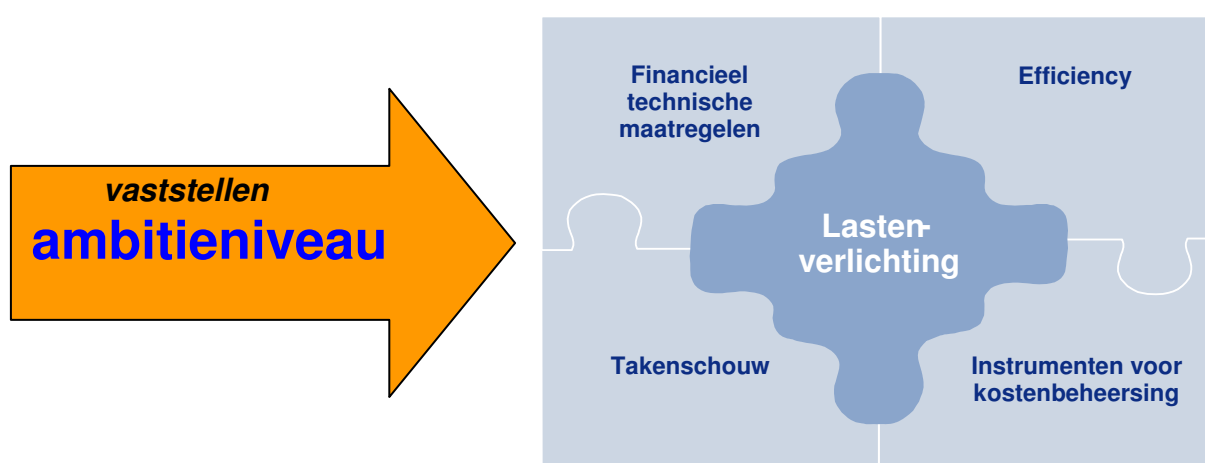
Om onze inspanningen niet te vrijblijvend aan te gaan, hebben wij de voorgenomen ombuigingsoperatie gekoppeld aan een financiële taakstelling. Wij denken stapsgewijs een besparing van € 435.000,- te realiseren door efficiency en een beter formatiebeheer. Verder verplichten wij ons tot de realisatie van een aanvullende taakstellende bezuiniging van € 800.000,-, eveneens stapsgewijs te verwezenlijken. Per saldo streven wij dus naar een lastenverlichting van € 1.235.000,-. De geplande fasering loopt als volgt:

2011 25% van € 435.000,- is € 108.750,- + € 200.000,- taakstellend is structureel € 308.750,-
2012 50% van € 435.000,- is € 217.500,- + € 400.000,- taakstellend is structureel € 617.500,-
2013 75% van € 435.000,- is € 326.250,- + € 600.000,- taakstellend is structureel € 926.500,-
2014 100% van € 435.000,- is € 435.000,- + € 800.000,- taakstellend is structureel € 1.235.000,-

Voor het jaar 2010 zijn wij ook van plan om de primitieve begroting met € 350.000,- naar beneden bij te stellen. Dit is te beschouwen als een incidentele taakstelling voor het jaar 2010.

Wij benadrukken hierbij dat de structurele taakstelling van € 1.235.000,- onderdeel uitmaakt van de taakstelling als (financiële) uitkomst van het proces wat we met elkaar verder willen doorlopen: vaststellen ambitieniveau --> opstellen en vaststellen bestuursagenda --> takendiscussie en de (eventuele hogere uitkomsten) van de discussies over de puzzelstukjes “financieel technische maatregelen”, “efficiency” en “instrumenten voor kostenbeheersing”. Tevens tekenen wij aan dat veranderende omstandigheden in komende jaren aanleiding kunnen geven tot bijstelling van de op voorhand geformuleerde taakstelling. Een definitieve uitkomst van de ombuigingsoperatie is in dit stadium dus niet te schetsen. De op voorhand geformuleerde taakstelling geeft niettemin blijk van onze wil om gemeenten in deze tijd van financiële krapte serieus bij te staan.

Schematische weergave ombuigingsoperatie Regio Twente

Recapitulatie van de deadlines en activiteiten van het (ombuigings)proces

	Datum	Geplande activiteit
1	Oktober 2009 – Maart 2010	Inrichting proces (door huidig dagelijks bestuur) behorende bij de schematische weergave ombuigingsoperatie Regio Twente, waaronder voorbereiden besluitvormingen in de diverse bestuurlijke gremia om te komen tot een helder ambitienivo en bestuursagenda 2010 – 2014 en het voeren van de discussies over de “puzzelstukjes”. Op onderdelen zal worden bekeken in hoeverre externe begeleiding wenselijk cq noodzakelijk wordt geacht.
2	Maart 2010	Regioraad besluit over financieel technische maatregelen (<i>inclusief te realiseren bezuinigingsbedrag</i>). Snelle effectuering is te verwachten. Bedrag op dit moment nog onbekend. Voor 2010 zal in ieder geval een incidentele taakstelling van € 300.000,- binnen de organisatie gerealiseerd moeten worden.
3	Maart 2010	Regioraad besluit over “Spelregels”- kaderstelling voor de begroting, inclusief procedure nieuw beleid en systematiek actualiseringsramingen (ingående bij de begroting 2011 of afhankelijk van complexiteit uiterlijk 2012).
4	Maart 2010	Regioraad besluit over Regeling Formatiebeheer (invoering 2010, inclusief te realiseren taakstelling van € 235.000,-, die uiterlijk 2014 gerealiseerd moet zijn). Realisering taakstelling van € 235.000,- middels fasering over de jaren 2011 25%, 2012 50%, 2013 75% en 2014

		100%). Invoering formatiebeheer zal tot daling gemeentelijke bijdrage leiden en heeft focus op een vlakke kostenontwikkeling structureel.
5	Maart 2010	Uitkomsten haalbaarheidsonderzoek Shared Service Center zullen worden gepresenteerd.
6	Mei / juni 2010 – november 2011	Opstarten van de te voeren discussies met de diverse bestuurlijke en ambtelijke gremia om besluitvorming regiораad voor te bereiden van november 2010 of maart 2011.
7	Juni 2010	Regiораad besluit over de invulling van de geformuleerde bezuinigingstaakstelling van € 200.000,- (1 ^e tranche van € 800.000,-) met ingang van 2011 en de 25% van de taakstelling van € 435.000,- (=€ 108.750,-)
8	November 2010	Regiораad besluit over het vast te stellen ambitieniveau met vertaling naar de bestuursagenda 2010 – 2014 met doorkijk naar 2018 (<i>inclusief financiële vertaling met een eventuele financiële taakstelling</i>).
9	November 2010 of Maart 2011	Regiораad besluit over takenschouw. Fasering moet nog nader worden bepaald van deze resultaten.
10	Uiterlijk maart 2011 (wat eerder kan eerder uitvoeren / realiseren)	Regiораad besluit over resultaten n.a.v. aanvullende efficiencymaatregelen: <ul style="list-style-type: none"> • schaalvoordelen d.m.v. shared services • optimaliseren van processen • verhoging van arbeidsproductiviteit (deze resultaten zullen ook uiterlijk 2014 gerealiseerd moeten zijn. Fasering moet nog nader worden bepaald van deze resultaten).

Taakstellingen

Los van de uitkomsten van het proces van de activiteiten zoals hiervoor weergegeven, stellen wij voor om alvast in te stemmen met de volgende te realiseren taakstellingen per jaar.

Jaar	Bedrag	Toelichting	Bedrag verlaging gemeentelijke bijdrage	Totaal bedrag incidenteel of structureel	Welke domeinen dragen bij?
2010	€ 350.000	Taakstelling	Totaal € 350.000,-	Incidenteel	Alle
2011	€ 108.750,- € 200.000,-	25% van € 435.000,- Taakstelling	Totaal € 308.750,-	Structureel	Alle
2012	€ 217.500,- € 400.000,-	50% van € 435.000,- Taakstelling	Totaal € 617.500,-	Structureel	Alle
2013	€ 326.250,- € 600.000,-	75% van € 435.000,- Taakstelling	Totaal € 926.250,-	Structureel	Alle
2014	€ 435.000,- € 800.000,-	100% van € 435.000,- Taakstelling	Totaal € 1.235.000,-	Structureel	Alle

Nogmaals merken we op dat de structurele taakstelling van € 1.235.000,- onderdeel uitmaakt van de taakstelling als (financiële) uitkomst van het proces wat we met elkaar verder willen doorlopen: vaststellen ambitieniveau --> opstellen en vaststellen bestuursagenda --> takendiscussie en de (eventuele hogere) uitkomsten van de discussies over de puzzelstukjes “financieel technische maatregelen”, “efficiency” en “instrumenten voor kostenbeheersing”. Hierbij mag niet onvermeld blijven dat veranderende omstandigheden kunnen leiden tot bijstellen van de op voorhand geformuleerde taakstelling.

Voorstel

1. In te stemmen met de uiteengezette procesgang en de daarin genoemde methoden van lastenverlichting.
2. Los van de uitkomsten van de te voeren discussies met elkaar, zoals in deze notitie weergegeven, op voorhand in te stemmen met:
 - a. een incidentele taakstelling van € 350.000,- voor 2010
 - b. een structurele taakstelling van € 435.000,- beginnend in 2011 en die uiterlijk (gefaseerd, zoals in de tabel “Taakstellingen” bij de samenvatting aangegeven) in 2014 gerealiseerd moet zijn; en
 - c. een structurele taakstelling van € 800.000,- die structureel met ingang van 2011 gefaseerd (zoals in de tabel “Taakstellingen” bij de samenvatting aangegeven) in 2014 gerealiseerd moet zijn.
3. De taakstelling van € 1.235.000,- (€ 435.000,- + € 800.000,-), zoals bij punt 2 aangegeven, onderdeel laten uitmaken van de taakstelling als (financiële) uitkomst van het proces wat we met elkaar verder willen doorlopen: vaststellen ambitieniveau --> opstellen en vaststellen bestuursagenda --> takendiscussie en de (eventuele hogere uitkomsten) van de discussies over de puzzelstukjes “financieel technische maatregelen”, “efficiency” en “instrumenten voor kostenbeheersing”. Hierbij aangetekend dat het besluit de ruimte bevat om bij veranderende omstandigheden de voornoemde taakstelling (naar boven dan wel beneden) bij te stellen.
4. Via de tussentijdse rapportages verslag uitbrengen over de voortgang van o.a. de diverse werkzaamheden en maatregelen.

Enschede, 28 september 2009

Dagelijks bestuur,

secretaris,

dr. J.M.E. Traag

voorzitter,

P.E.J. den Oudsten

Bijlagen

Notitie “Ombuigingen Regio Twente”